

AKP'nin Bor Oyunu

BASINA VE KAMUOYUNA

AKP'nin Giderayak Borlarda Yoğunlaştırdığı İhaleler Seçim Öncesi ve Seçim Sonrası Bor Madenleri Özelleştirme İhaleleri

AKP'nin Bor Oyunu

"Babalar gibi satarım", "satılmayacak hiçbir şey yoktur" söylemleri ile ülke topraklarını bile satan iktidarın Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü Yönetimine getirdiği kadrolar "Bor madenlerimizin işletilmesi devlet eliyle yapılır." hükmünü kapsayan 2840 sayılı kanunu hiçe saymaktadırlar.

Bilindiği gibi bor madenlerimizin işletilmesi, konsantre ve rafine bor ürünlerinin üretilmesi amacı ile üretim tesislerinin kurulması, işletilmesi, ürünlerin yurt içi ve yurt dışında pazarlama ve satışının yapılması 2840 sayılı yasa doğrultusunda Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmektedir.

AKP iktidarı kamuoyundan çekinerek bor madenlerimizin devlet eliyle işletilmesine ilişkin 2840 sayılı yasayı değiştirememişse de göreve getirdiği yöneticiler yasaları hiçe saymayı çok iyi başarmaktadırlar. Bugüne kadar Eti Maden İşletmeleri tarafından yapılan rafine bor üretimi özel sektöre verilerek fiili durum yaratılmakta ve Sayın Hilmi Güler'in 23 Ekim 2003 tarihinde Ankara Sanayi Odası'nda yaptığı konuşmada "Bor konusunda bizim yaklaşımımız özerk bir yapıya doğru gidiştir. Muhtemelen bunun son istasyonu özelleştirme olabilir" açıklamasının uygulamasıdır.

Yöneticilerin yasa tanımazlığındaki cesareti nereden aldıkları açıktır. Bor madenlerinin özel sektöre açılıp açılmayacağına yönelik soruya özelleştirmelerden sorumlu Bakan Abdüllatif Şener, "madenlerle ilgili yasal düzenlemeler ve sınırlamalar neyse, bor madenleriyle ilgili düzenlemeler ve sınırlamalar da aynıdır" şeklinde yanıtlamıştır.

Özelleştirmelerden sorumlu bakanın borlar için özel bir yasanın olduğundan habersiz olması düşünülemeyeceğine göre, bakan yandaşlarına “borların özelleştirileceğini” duyurmakta ve iktidarın Eti Maden İşletmeleri Yönetiminin icraatlarının arkasında olduğunu açıklamaktadır. Toplumun balık hafızalı addeden Eti Maden İşletmeleri de aldığı bu cesaretle neler yapmaktadır?

1980'lerin başından beri üretim yapan rafine bor ürünleri tesisleri ve bunların proses geliştirme çalışmaları üniversite desteği de alınarak kurumun teknik kadrosu tarafından yapılmıştır. Son olarak 1998 yılında yatırımlarına başlanan 160.000 ton/yıl kapasiteli boraks pentahidrat ve 100.000 ton/yıl kapasiteli Emet Borik Asit Tesisleri de aynı şekilde gerçekleştirilmiş ve bu tesisler 2003-2004 yıllarında üretime başlamıştır. Yani kurulması bir süreç dahilinde olan yatırımlar bu yönetim zamanında doğal akışında işletmeye alınmıştır. Ancak kurum yönetimi bunu kendi başarılarıymış gibi sunmaktadır.

2003 yılı başından itibaren Eti Maden İşletmeleri yönetim kadrosu iktidar partisi tarafından değiştirilmeye başlanmış ve kurumdaki deneyimli kadro giderek tamamen tasfiye edilmiş, bir bakıma kurumun hafızası yok edilmiştir. Ve sonuçta iktidarın getirdiği bu yeni kadrolar, Eti Maden yatırım programında yer almakta olan projeleri hazır hatta pilot çapta denemeleri yapılmış yatırım projelerini bile gerçekleştirememişlerdir.

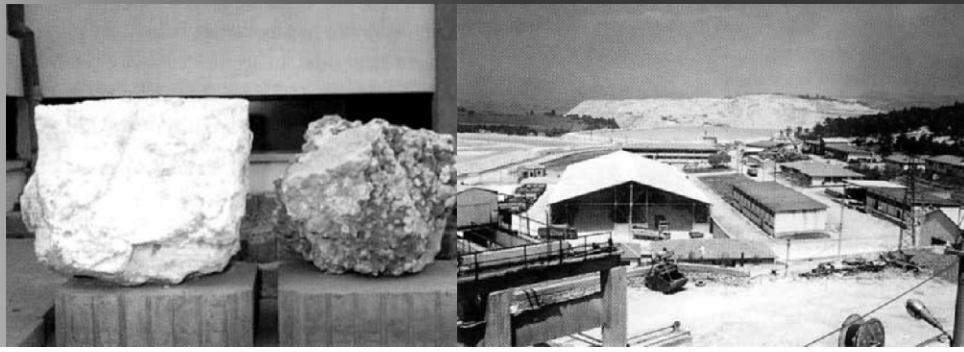
Bu arada Kurum yöneticileri tarafından bugüne kadar görülmemiş bir yöntem denenmeye başlanmıştır; Hizmet Alımı ile Üretim Yöntemi.

HİZMET ALIMLI YÖNTEMİYLE, ihalelere çıkılarak özel sektöre, proje yaptırma, üretim tesisi kurdurma, tesis kiralama ve son olarak da bor ürünleri üretmesi verilmektedir.

Burada asıl gizlenen yönetimin 2840 sayılı yasayı delmek olan özelleştirme gayretleri ve bünyesinde mevcut proje tesis kadroları ile yapabileceği işleri yapmayıp özel sektöre yaptırarak kamunun parasını şirketlere aktarmasıdır.

Hizmet Alımı Yöntemi, öncelikle öğütülmüş kolemanit üretimi için denenmiştir. Kurumun kendi bilgi birikimi ile kurduğu 100.000 ton/yıl kapasiteli öğütme tesisi tecrübesi ile 2000'li yıllarda yine kurumun 50 kişiden oluşan bor politikası oluşturma komisyonu öncelikle 300.000 ton/yıl kapasiteli öğütme tesisi kurulması gerektiği görüşünü iletmesine rağmen komisyon görüşü kapasite hiç dikkate alınmamıştır. Sadece bir değirmen ve aksesuarlarından ibaret basit bir tesis olan öğütme tesisi ihalesi bir türlü sonuçlandırılmamış ve öğütülmüş kolemanit üretimi ihaleye bile çıkarılmadan özel sektöre yaptırılmıştır. Sonraki yıl ise Bigadiç Tesisleri içinde yine özel sektöre öğütme üniteleri kurdurulmak sureti ile üretim devam etmiştir. Bu şekilde özel sektörün bor üretimi yapabileceği konusunu gündeme getirmek üzere ilk adım atılmıştır.

25.01.2007 tarihinde sonuçlandırılan ihale ile “5 yıl süreyle yılda 5.000 ton olmak üzere toplam 25.000 ton Susuz Boraks'ın üretilmesi” özel sektöre rafine bor üretilmesinin ikinci adımı atılmıştır.

Sonrasında kamuoyunun sessizliğini fırsat bilen Eti Maden İşletmeleri bor madenlerimizi önce kendi yandaşlarına sonra da uluslararası güçlere teslim etme adına adımlarını arttırmıştır.

19.02.2007 tarihinde, bir rafine bor ürünü olan Disodyum Oktaborat Tetrahidrat (DOT) (Etidot-67) üretimi gerçekleştirmek üzere "10.000 ton/yıl kapasiteli bir DOT tesisinin kurulması, işletmeye alınması ve sonra çalışır vaziyette, idare tarafından işletilmek üzere 36 (otuzaltı) ay kiralanması" için ihaleye çıkarılmıştır. Bu ihaleye katılan olmadığı için 10 Temmuz 2007 tarihinde tekrar ihaleye çıkarılacaktır.

Oysa aynı Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü 2006 yıllık raporunda 2008 yılında 8.000 ton/yıl kapasiteli Etidot-67 tesisini işletmeye alacağını belirtmektedir. Rafine bor ürünleri üretimi konusunda ülkenin tek yetkin kurumunun üç yıllığına tesis kiralaması hangi amaca hizmettir?

Son olarak, 25.07. 2007 tarihinde, 3 yıl süre ile yıllık 20.000 ton olmak üzere toplam 60.000 ton Boraks pentahidrat üretmek üzere üretim tesisinin kurulması ve üretiminin de özel sektör tarafından yapılması ihalesi gündemdedir.

2840 sayılı yasa gereği bor madenlerimizin işletmesinde tek yetkili olduğu gibi tek deneyimli kuruluş olan Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün 20.000 ton/yıl boraks pentahidrat üretim kapasiteli bir tesisi kuramayacak olması söz konusu değildir. Büyük miktardaki kurulu kapasitenin yanında bir anlamı olmayan bu miktar üretimin, tesislerden herhangi birine küçük ilaveler ile kısa sürede gerçekleştirilebileceği tüm kamuoyu tarafından bilinmektedir.

Yukarıda anlatılanlar üzerine;

Kendinize has kurnazlığınızla yapmaya çalıştığınız özel sektöre bor ürünlerini üretirmek fiili olarak 2840 sayılı yasaya karşı gelmektedir. Ve yine kurumun kendi elemanları ile yapabileceği işleri özel sektöre yaptırma girişimleriniz devletin parasını kötüye kullanmak, kamuyu zarara uğratmaktadır.

Hükümeti ve Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü yöneticilerini son kez uyarıyoruz! Ve sonucu 2840 sayılı yasayı işlevsizleştirmek ve delmek üzere planlanan bu hukuka aykırı işlemlerden vazgeçmeye çağırıyoruz. 06.07.2007

Petrol-İş Sendikası
Kamu İşletmeciliğini Geliştirme Merkezi
KESK-ESM
Dev. Maden-Sen
TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası
TMMOB Kimya Mühendisleri Odası
TMMOB Metalurji Mühendisleri Odası
Türkiye Maden İşçileri Sendikası